

Van Meerlenscamp tot Maliskamp. Op zoek naar de verklaring van een meer dan 400 jaar oude plaatsnaam

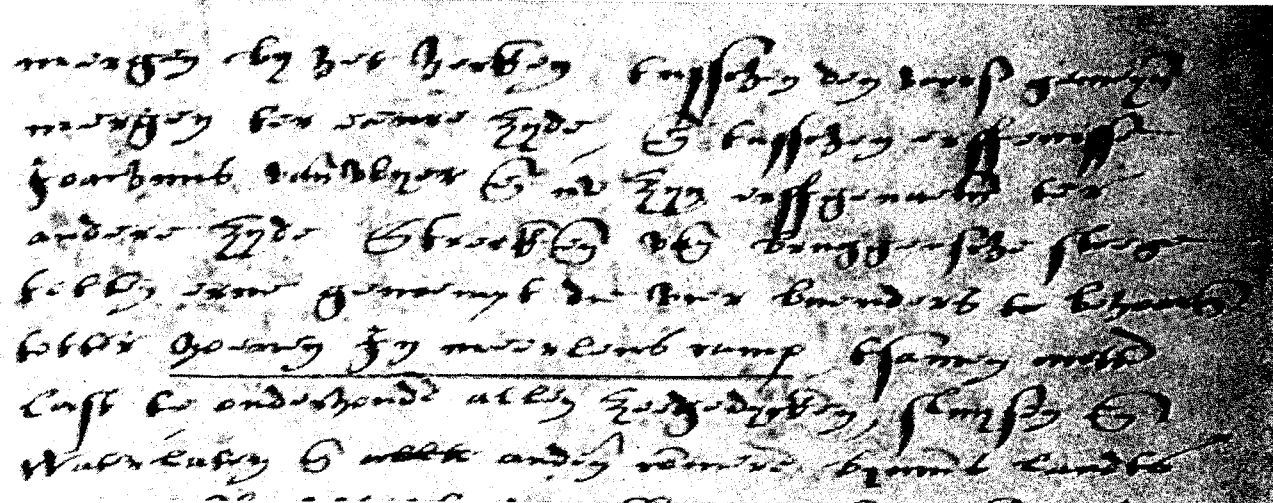
Wim Veekens

Inleiding

Het is alweer veertien jaar geleden dat ik in dit tijdschrift in twee afleveringen over de naamsverklaring van Maliskamp geschreven heb. Ik kwam toen tot de conclusie dat het element Malis- hoogstwaarschijnlijk teruggaat op de familienaam Mallis/ Malles (ontstaan uit Mallens/ Mallants). (Veekens,

1995b) De verklaring met deze familienaam is niet meer houdbaar, aangezien ik ondertussen over oudere naamsvormen beschik. Bovendien had wijlen Wim Leenman in een reactie op mijn artikel twee jaar later ook al gewezen op andere naamsvermeldingen uit onder meer Berlicumse bronnen. (Leenman, blz. 21)

Voordat ik nader inga op de mogelijke verklaring van de naam Maliskamp, begin ik met een uitgebreide opsomming van sterk uiteenlopende oude naamsvormen.

Fragment met de oudste naamsvorm van Maliskamp. Uit: ORAR inv.nr. 25 (f29v-) f30, 15 februari 1584.

1. Oude naamsvormen

1584:	(de hoeve) in Meerlenscamp	(ORAR 25 f30)
1627	(in) Mirlenscamp	(RRG 265 f4v);
1630:	(in) den Merlaerscamp	(ORAB 55 f44v)
1632:	(ter plaatse) den Meylerscamp (?)	(ORAR 27 f 53v)
1638:	(ter plaatse) den Merlaerscamp	(ORAB 55 f192v)
1640:	(in) den Merlerscamp	(RRG 262 f45)
1646:	(in) den Merlaerscamp	(ORAB 56, 3 ^e stuk f14v)
1647-1650:	(in) Meerlenscamp	(RRG 271 f48)
1647-1650:	(in) den Meelderscamp	(RRG 271 f68v)

1647-1660:	(in) Meerlenscamp	(RRG 275 f32v)
1647-1660:	(in) den Meelderscamp	(RRG 275 f46)
1648:	(in) den Meerlaerscamp	(ORAB 54 [f38])
1648:	(in) Merlerscamp	(ORAR 28 f19)
1650:	(in) den Merlaerscamp	(ORAB 57 f37)
1650:	(in) den Meerlaerscamp	(ORAB 57 f37v)
1650:	(de hoeve) inden Merlaerscamp	(ORAB 57 f37v)
1656:	(in) de Mallescamp	(ORAR 29 f33v)
1658:	(in) de Merliscamp	(ORAR 29 f53)
1659:	(ter plaatse) de Marliscamp	(ORAR 29 f57)
1659:	(in)de Merliscamp	(ORAR 29 f59)
1660:	(in) de Merlescamp	(ORAR 29 f62)
1667:	(in) de Malliscamp	(ORAR 29 f192)
1667:	(in) de Marliscamp	(ORAR 29 f192v)
1676:	(in) de Malliscamp	(ORAR 30 f75v)
1679:	(in) de Mallesecamp	(ORAR 31 f6)
1682:	(in) de Malssecamp	(ORAR 31 f39v)
1683:	(in) den Marlescamp	(OAR 11 f14v)
1684:	(in) Merliscamp	(ORAR 31 f58)
1684:	(in) den Merlescamp	(OAR 11 f19v)
1685:	(in) den Marrescamp	(ORAR 31 f86)
1686:	(in) Marscamp	(ORAR 31 f94)
1687:	(in) de Malssecamp	(ORAR 31 f113)
1688:	(in) Mallescamp	(ORAR 31 f114v)
1691:	(in) den Marlescamp	(ORAR 31 f152v)
1695:	(in) den Malscamp	(ORAR 31 f195v)
1698:	(in) den Maelescamp	(OAR 11 f101)
1699:	(in) den Mallescamp	(OAR 11 f114)
1700:	(in) den Malscamp	(ORAR 32 f12)
1703:	(in) de Malescamp	(OAR 148 f28v)
1703:	Maelescamp	(OAR 148 f32v)
1710:	(in) de Malescamp	(ORAR 32 f87)
1726:	(in) den Malliscamp	(ORAR 60 f5)
1731:	(in) de Malescamp	(ORAR 60 f96v)
1734:	(in) den Maliscamp	(ORAR 60 f124v)
1736:	(ter plaatse) Malliscamp	(ORAR 60 f155v)
1736:	(ter plaatse) Maliscamp	(ORAR 60 f161)
1741:	(in) Maliscamp	(ORAR 61 f23)
1744:	(in) den Malliscamp	(ORAR 61 f56v)
1757:	(ter plaatse) Malliscamp	(ORAR 62 f122)
1763:	(ter plaatse) Mallescamp	(ORAR 63 f103)
1773:	(in) de Maliscamp	(ORAR 65 f15v)
1779:	(ter plaatse) Malliscamp	(ORAR 67 f144)
1782:	(in) de Mallescamp	(ORAR 93 f24)
1790:	(in) de Maliscamp	(ORAR 94 f81v)
1794:	Meliscamp	(Verhees, kaart)

1798:	(in) den Maliskamp	(ORAR 147 f69)
1801:	(in) Maliskamp	(ORAR 95 f76v)
1814:	Meliskamp	(Hingman, inv. 1336)
1825:	Meliskamp	(Brock, kaart, blz. 340)
1841:	(in) den Maleskamp	(Prov. Best. 11342)
1841:	(in) den Meliskamp	(Prov. Best. 11342)
1842:	(in) Maliskamp	(GAR 1133)
1846:	Maliskamp of Meliskamp	(v.d. Aa, blz. 618)
1847:	Maleskamp	(GAR 1126, 21 aug.)
1895:	Maliëkamp	(HANB, blad 588)
1904:	Maliëkamp	(GAR 1126, 19 juli)
1934:	De Maliskamp	(Oorkonde Parochie)

2. Opmerkingen over de vormen

Voordat de twee bestanddelen van het toponiem Maliskamp van dichtbij bekeken worden, volgt hier eerst een aantal opmerkingen over de vorm en/ of klankontwikkeling van de naam, van het 16de eeuwse *Meerlenscamp* tot het huidige *Maliskamp*.

Een van de eerste dingen die opvalt is, dat de huidige uitspraak in de volksmond / de malleskamp / zich al voordoet in de naamsvormen van 1667, *de Malliscamp*, en 1688, *Mallescamp*. (Voor de wisseling *-is / -es*, zie opmerking acht) Wat bij het vorige aansluit en ook opvallend is, is dat de naam Maliskamp door de eeuwen heen meestal voorafgegaan wordt door het lidwoord *de*. (Het gebruik van dit kleine woordje is van wezenlijk belang voor de verklaring van de naam zoals men verderop zal zien)

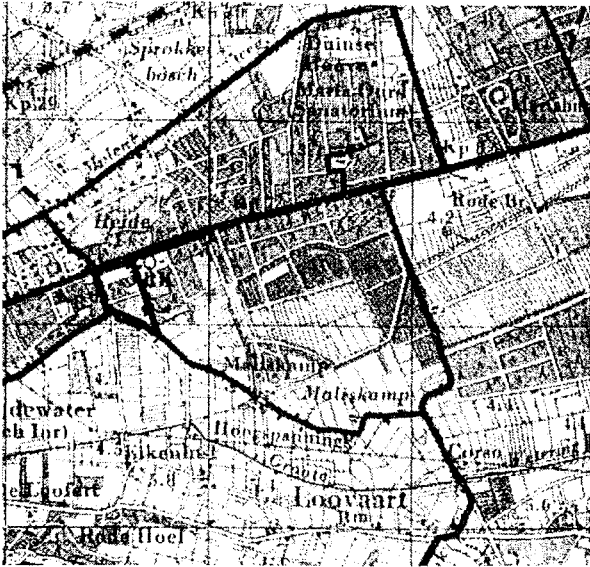
Een derde opmerking betreft de klinkerwisselingen in *meerl-*, *merl-* en *marl-*. Uit het Middelnederlands* en ook uit de tijd daarna – tot zelfs in de huidige dialecten toe – zijn vele tientallen woorden met deze klankwisselingen in een gesloten lettergreep* bekend. (zie begrippenlijstje) Enkele voorbeelden zijn *geerde*, *gerde*, *garde* (roede, stok), *keerse*, *kerse*, *karse* (kers), *meerle*, *merle*, *marle* (merel, zwarte lijster) en *steert*, *stert*, *start* (staart). (MNHW, achtereenvolgens blz. 177, 288, 252 en 577)

Een voorbeeld van een familienaam met deze klankwisselingen is *Van Meerwijk* – *Van Merwijk* – *Van Marwijk*.

De vierde opmerking gaat over de vorm *Mir-lenscamp* uit 1627. Zeer waarschijnlijk is de / i / de dialectische weergave van de / ee /, zoals die ook bekend is in bijvoorbeeld de mannen- of jongensnaam / Pirke /, dit is Peerke (Peterke, Petertje).

In het blokje van de periode 1647-1650 zien we dat de vorm *Meelderscamp* naast *Me(e) rlaerscamp* voorkomt. Dit leidt tot de vijfde opmerking. In het zuidelijke Nederlands taalgebied is *Meelders* een logische ontwikkeling uit *Me(e) rlaer*. Zo is bij voorbeeld de naam van de Gestelse buurtschap *Halder* ontstaan uit *Herlaer* (ORAB inv.nr. 46 folio 61, 1568). Uit mijn eigen toponiemenbestand van Boxtel kan ik *Geelder(s)* noemen dat teruggaat op *Geerlaer* (BP inv.nr. 1191 folio 89v, 1419). Met tussenvoeging van een *-d-* zijn ook de volgende twee Boxtelse toponiemen op deze wijze ontstaan: *Groolder* uit *Grolaer* (BP, inv.nr.1176 folio 258, 1382) en *Zweelder(s)* uit *Swelaer* (BP inv.nr. 1196 folio 66v, 1424). Kortom, wanneer een (plaats)naam eindigt op *-lder* is de kans groot dat dit *-lder* ontstaan uit is uit het element *-laer*. (Smulders, blz. 59)

De zesde opmerking betreft het verschijnsel assimilatie*. (Zie begrippenlijstje) Dat de vormen met *marlis-* en *marles-* leiden tot achtereenvolgens *mallis-* en *malles-* is het resultaat van assimilatie. Dat wil zeggen dat onder invloed van de / l / de voorafgaande / r / gelijk gemaakt wordt aan de / l /. Hier gebeurt de gelijkmaking van achteruit. (De letters / r / en / l / zijn name-

Fragment uit 1957 met Maliskamp gelegen ten noorden en ten zuiden van de Kleine Wetering (= historisch volkomen juist). Uit: Atlas van Topografische Kaarten Nederland 1955-1965, Landsmeer, 2006/2007, bladnr. 209.

lijk beide zogenaamde liquidae of vloeiklanken). Bij marres- in Marrescamp (1685) ziet men het tegenovergestelde. De aanpassing gebeurt hier van vooruit. Het uitgangspunt marles- leidt tot marres-: onder invloed van de / r / wordt de volgende medeklinker, de / l /, gelijkgesteld aan de / r /.

De zevende opmerking die we kunnen maken is die over de open lettergreep* die zich voor het eerst voordoet in het jaar 1698: *den Maelescamp*. (Zie begrippenlijstje) Vanaf het einde van de 18de eeuw worden de naamsvormen met de open lettergreep meer structureel gebruikt.

Opmerking acht slaat op de tweede lettergreep. Hier zien we vanaf kort na het midden van de 17de eeuw *-les* en *-lis* elkaar regelmatig afwisselen. De / i / is hier niet meer dan een teken voor de toonloze klinker *e*, dezelfde klank als de *-e* in het lidwoord *de*. Men noemt dit verschijnsel *sjwa*. Een zelfde ontwikkeling zien we bij voorbeeld in de naam van het Boxtelse kerkdorp *Lennishouvel* dat vroeger ook als *Lenneshouvel* geschreven werd. (Veekens, 1999, blz. 57)

De negende opmerking betreft de naamsvorm *Mals(se)camp* (1687, 1695 en 1700). Het is niet uit te sluiten dat hier de familienaam *Van Malsen* de vorm beïnvloed heeft. De *Van Malsens* hadden nogal wat landerijen op Rosmalens grondgebied liggen, ook aan het eind van de 17de eeuw wanneer *Mals(se)camp* vermeld wordt.

De een na laatste opmerking gaat over de uit 1904 daterende vorm *Maliekamp*. Dit is een verschrijving die hoogstwaarschijnlijk overgenomen is van die op de kaart van Rosmalen en omgeving in de historische atlas van 1895. Deze kaart is gebaseerd op gegevens van het jaar 1867 en is herzien in 1895.

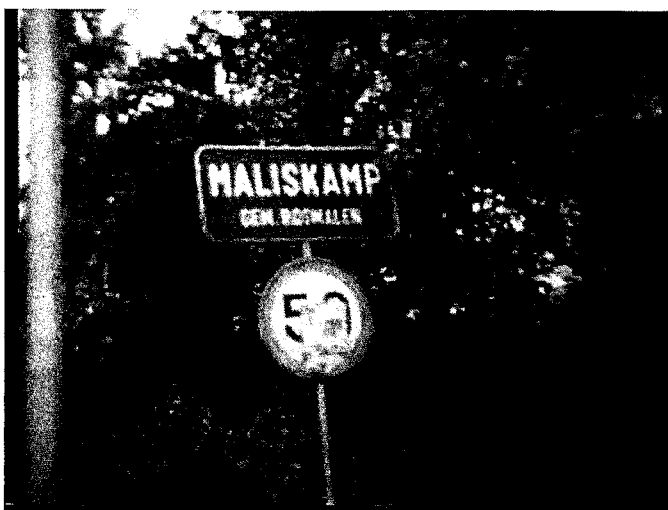
Tot slot nog iets over de naamsvorm *Meliskamp*. Deze vorm die hoofdzakelijk buiten archiefbronnen voorkomt is niet uniek. Hij is ook als veldnaam bekend onder het Belgische Hamont. (Molemans, 1970, blz. 31, noot 28) In het gehucht Aarle, onder Best, kwam het rond 1660 voor in de vorm van *Den Melis Camp* en *Meliscamp*. (N.N., achtereenvolgens blz. 22 en 24) Ook uit Vlierden, gemeente Deurne, is de naam *Meliskamp* bekend als perceelsnaam. (Beijers, blz. 10) En niet te vergeten het in een Rosmalens archiefbron genoemde weiland “den Meliscamp gelegen over de A.” (ORAR 31 f199, 1696 en ORAR 32 f91v, 1711). Deze *Meliskamp* lag op Berlicums grondgebied, vermoedelijk in de omgeving van de Engelandse Brug.

3. Verklaring van de naam

3.1 Het tweede deel van de naam: *kamp*

Het woord *de kamp* in *Maliskamp* verwijst naar een kamponginning of heikamp. Dit is een stuk land ontgonnen uit de gemeenschappelijke woeste heide (= ‘gemeijnt’ of ‘gemeente’), dat omgezet wordt in cultuurland. Oorspronkelijk bestond een dergelijke individuele ontginning uit een eenvoudig boerderijtje gelegen bij een met houtwallen omgeven akkerland. (Steegh, blz. 20) (Voor ‘gemeijnt’, zie Veekens, 1995a, blz. 23-24)

In de oudste vermelding (anno 1584) wordt Maliskamp/ 'Meerlenscamp' aangeduid als een plaats waar een zekere hoeve ligt: "(hooiland) ter plaetsschen genoempt den bruggensche Roomput (...), streckende vander bruggensche steege totten erve genoempt die vier buenders, tobehoorende totter hoeven in Meerlens camp". De inhoud van het begrip *hoeve* is interessant in relatie tot die van het begrip *kamp*. Naast de betekenis van boerderij, heeft *hoeve* de betekenis van "ontginning in de heide zonder meer". (Mennen, 2004, blz. 172 en 176). Daarnaast heeft *hoeve* in de (Limburgse) Kempen betrekking op een kleinschalige nederzetting in de heide uit de 15de – 16de eeuw. (Mennen, 1997, blz. 90 en 96). Bovendien wordt gesteld dat op de Brabantse zandgronden *hoeve*-namen in de vijftiende en zestende eeuw dikwijls gegeven werden aan ontgonnen cultuurland in heide- of bosgebieden. (Palmboom, blz. 291-292) Wellicht geldt wat hierboven gezegd is ook voor de hoeve in Maliskamp ('Meerlenscamp'). Kortom, uit de omschrijvingen blijkt dat *hoeve* en *kamp* qua betekenis heel dicht bij elkaar liggen: ze zijn nagenoeg elkaars synoniemen. Anders gezegd, *hoeve* en *kamp* zijn beide

Een van de borden aan de bebouwde kom van Maliskamp eind jaren '60. Waar is niet duidelijk. (Eikenburglaan?) Van: DVD Rondje Oud-Rosmalen rond jaren '60.

begrippen die verwijzen naar een uit de heide ontstane (kleine) landbouwuitbating. (Zie ook Veekens, 1995a, blz. 25-26)

3.2 Het eerste deel van de naam: *Malis*

Het eerste (bepalende) deel van de naam Maliskamp is een familienaam. In mijn eerdere opvatting bevatte het eerste deel de familienaam Mal-le(n)s, ontstaan uit Mallan(t)s. (Veekens, 1995b, deel 2) Ik heb toen mijn oordeel gevormd op grond van oude naamsvormen die niet verder teruggingen dan het jaar 1667, in dit geval: *de Malliscamp*. (Zie opsomming)

De oudste naamsvorm uit 1584 bevat de familienaam Van Meerlen. De één na oudste (1627) doet dat ook, maar dan kennelijk in een dialectische weergave. (Zie opmerkingen) De naam Van Meerlen komt nog twee maal terug, een keer in de periode 1647-1650 en een keer in die van 1647-1660.

Vanaf 1630 duikt de naam Van Me(e)rlaer op, vooral voorkomend in de Schepenbank van Berlicum en Middelrode. Of men hier met hetzelfde procédé te maken heeft als met de naam van de Graafse Van Merlens kan alleen maar door meer genealogisch onderzoek duidelijk worden. (Zie hierover wat nu volgt in 3.2.1)

3.2.1 Familienaam Van Merlen

Illustratief voor het door elkaar voorkomen van twee verschillende naamsvormen waarbij het gaat om één en hetzelfde geslacht, is het zojuist genoemde geslacht Van Merlen uit Grave. Dit geslacht heette van oorsprong Van Merler en daarvoor Van Merlair, maar in de eerste helft van de 16de eeuw komen leden van dit Graafse geslacht steeds voor als Roelofs of als Roelofs van Merler. Roelofs is in het laatste geval geen echt patroniem meer, maar een tot achternaam verstard patroniem dat aan de oorspronkelijke geslachtsnaam Van Merlair werd toegevoegd. (Patroniem: zie begrippenlijstje).

Henrick Roeloffs, ook Henrick Roeloffs van Meirlair genoemd, was sinds 1534 schepen (=

bestuurder/ wethouder) van de stad Grave. Peter Roelofs, ook wel Peter Roelofs van Merlen, was schepen in 1580-1581 en later burgemeester van Grave (1584). Eveneens vermeldenswaard in verband met de schrijfwijze van de namen is dat de twee dochters van de laatstgenoemde in akten voorkomen als Van Merlen en Van Merlair. Overigens, in een oorkonde van Grave van 1400 wordt al een Henric van Meerlair als schepen genoemd. Of zijn naamgenoot Henrick (Roeloffs) van Meirlaer van 1534 van hem afstamt, is nog niet aangetoond. (Nederland's Adelsboek, blz. 97 en Wijnaendts van Resandt, kolom 296 – 297 en noot 8)

Uit een Antwerps poortersboek blijkt nog dat een zekere Dirck van Meerlen Ottensoene, geboren te Grave (omstreeks 1540), in 1567 als poorter (= burger, stedeling) van Antwerpen wordt ingeschreven. In deze stad oefende hij het beroep van procureur (= justitieambtenaar) uit. In het jaar 1571 wordt hij in een schepenregister van Grave Derick Ott Roeloffs van Merlensoon genoemd. (Hij is een zoon van Otto Celiss Roelofs en Alijt of Aelken). Derick/ Dirck is dan vanuit de Scheldestad Antwerpen even naar de Maasstad Grave teruggekomen om een testamentaire verklaring af te geven samen met zijn echtgenote Christina van Mansdale. (Van de Marel, kolom 194 en Wijnaendts van Resandt, kolom 296 en 298)

Bijzonder zijn ook de uiteenlopende schrijfwijzen van de naam van de ondertussen tot Antwerpenaren 'ingeburgerde' familie Van Merlen uit Grave. In de parochieregisters van Antwerpen wordt Theodoricus bij zijn doop als zoon van Dirick van Merlen ingeschreven (1569) en Eelken als dochter van Dierick van Meerle (1573). Het derde kind van Dirck/ Dierick van Merlen was Johan van Maerle, waarschijnlijk geboren te Grave in 1570 of 1571. Deze Johan van Maerle, later juwelier in Amsterdam, wordt bij de doop van een dochter Johan van Merele genoemd (1602). De vorm met *Van Maerle* komt ook voor bij ene Hendrick van Maerle die in Haarlem woonde. Deze Hendrick was de zoon van Marcelis (of Sellis) van Maerle, die een

broer van de van oorsprong Graafse D(i)erick van Merlen was. (Van der Marel, kolom 194 t/m 196, 223)

3.2.2 Familiennaam Van Meerlaer

Van Me(e)rlaar was een geslacht van (gegoede) burgers, veelal uit 's-Hertogenbosch. Uit 1440 is een zekere Heinric van Merlaer bekend als poorter van Den Bosch. (Slootmans, blz. 35). Ene Bartholomeus van Meerlair was schepen van 's-Hertogenbosch (zeker) in het jaar 1446. (Van Rooij, registnr. 978). Uit 1504 kennen we nog een Bartholomeus. In een schepenakte wordt hij omschreven als "magister Bartholomeus de Merlair filius quondam Gerardi presbiteri". Vertaald staat er: meester Bartholomeus van Merlair, zoon van wijlen Gerardus, priester. (BP 1272 f185) In 1538 is ene Bartholomeus (ook Barthout genoemd) van Merlaer overleden en begraven in de Sint-Jan van Den Bosch. Vanaf minstens 1502 was hij persoon (= pastoor) van Blaarthem bij Eindhoven. Heer Barthout woonde echter in Den Bosch in de Hinthamerstraat tegenover de kerk. Hij is ook nog regent of rentmeester geweest van het Geertruyt Meel(d) mansgasthuis, een tehuis voor arme oude mannen. Deze Bartholomeus was een zoon van Gherit Henricx van Merlaer, die behalve knokenhouwer/ vleeshouwer (= slachter of slager) ook bestuurder van het armenblok Hinthamereind was. Hij is vóór 1478 overleden. (L. Adriaenssen, 1985, blz. 130-131 en 1992, blz. 232-233)

Bij de Van Me(e)rlaers is de schrijfwijze van de familiennaam ook niet altijd eenvormig. Denken we bij voorbeeld aan Jacob van Mierlaer. Jacob was hoogschout van de stad 's-Hertogenbosch in 1308-1311. (Bossche Encyclopedie) Andere Jacobben - waarschijnlijk zijn het (verre) afstammelingen van de net genoemde Jacob van Mierlaer – zijn Jacop van Myerlair, natuurlijke zoon van wijlen heer Jacop van Myerlair, ridder. Jacob, de zoon, wordt op de volgende bladzijde Jacop van Meyrlair genoemd (1447-1448). (BP 1218 resp. f327 en f327v, Fiches Sm.) Eerder al, in 1422, worden Jan en Mathijs, zonen van wij-

Van Me(e)rten om Meerle, een dorp gelegen in de provincie Antwerpen. (Debrabandere, blz. 842) Voor de familienaam Van Me(e)rlaer kan de plaatsnaam Meerlaer in Vorst in de provincie Antwerpen aan de basis van de naam gelegen hebben. (Debrabandere, blz. 838, onder *Mellaert* e.a.)

4. Samenvatting en besluit

Het geheel overziend stellen we een aantal zaken vast. Ten eerste: de plaats Maliskamp heeft in de loop van ruim vier eeuwen een grote variëteit aan spellingen van haar naam gekend. (In plaats van het neutrale begrip *plaats* is het beter om bij Maliskamp van *dorp* te spreken onder meer om reden van de geplaatste ANWB-borden

langs de 'Grote Weg' sinds november 1980 en de plaatsnaamborden aan de bebouwde kom sinds eind jaren zestig)

Ten tweede: een oude gehoorde verklaring als zou *Maliskamp* "het zigeunerkamp van Melis" betekenen, houdt geen steek, omdat het (in de volksmond) de Maliskamp is en niet het Maliskamp. (Zie ook de opsomming) En wat Melis betreft, deze mannen naam, afgeleid van Emilius, duikt pas aan het eind van de 18de eeuw voor het eerst op, veel te laat dus om als uitgangspunt voor de verklaring van het eerste deel van de naam te kunnen dienen.

Ten derde: in het eerste naamlid zijn de twee familienamen Van Meerlen en Van Me(e)rlaer lange tijd door elkaar heen gebruikt. Of beide namen betrekking hebben op één en hetzelfde

Bord aan de bebouwde kom in de Peter de Gorterstraat. (September 1998, Wim Veekens)

geslacht is tot nu toe bij 'ons' Maliskamp niet duidelijk.

Welnu, zolang er geen oudere naamsvorm dan Meerlenscamp (1584) bekend is, ligt (voorlopig) de familienaam Van Meerlen aan de basis van het eerste deel van de naam Maliskamp. Ook het genoemde verband tussen Meerlenscamp, Sebert Henricx(soon) van Merlen en Bruggen geeft de naam Van Meerlen de meeste rechten.

Het toponiem Maliskamp kan dan verklaard worden met: individuele ontginning uit de heide met een (kleine) boerenwoning op een ontgonnen, gecultiveerd stuk land, omgeven door opgeworpen houtwallen, waarvan een zekere Van Meerlen de ontginning of eigenaar is.

Ter afsluiting twee opmerkingen. Ten eerste: Maliskamp bestaat zeker sinds 1584, dus al minstens 425 jaar anno 2009! Ten tweede: de plaatsnaam Maliskamp is een volstrekt achtenswaardige naam!**

Afkortingen, bronnen, en bibliografie

BP Bosch' (Schepen-) Protocol (1367 – 1811) (aanwezig in GAH)

BHIC Brabants Historisch Informatie Centrum (Rijksarchief – Citadel)

Fiches Sm. Regesten uit het BP (1367-1501) door F. Smulders (GAH)

GAH Gemeentearchief 's-Hertogenbosch (Stadsarchief)

GAR Gemeentearchief Rosmalen (1811-1932 (1939) (GAH)

HANB Historische Atlas Noord-Brabant, Den IJp, 1991

MNHW Middelnederlandsch Handwoordenboek, Den Haag, oplaag 1973

NA Nationaal Archief (in Den Haag)

OAR Oud Archief Rosmalen (1604-1811) (GAH)

ORAB Oud Rechterlijk Archief Berlicum (1518-1811) (BHIC)

ORAR Oud Rechterlijk Archief Rosmalen (1580-1810) (GAH)

Prov. Best. Provinciaal Bestuur (1814-1920) (GAH)

RRG Raad en Rentmeester Generaal der Domeinen (1515-1816) (BHIC)

VHB Varia Historica Brabantica (1962-1982)

Aa van der, A., *Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden*, deel VII, Gorinchem, 1846.

Adriaenssen, L., 'De gerechtigden tot het Bacxkooke in de Sint-Jan tot de reductie van Den Bosch', in: *Brabantsche Leeuw*, jg. 34, 1985, blz. 116-166.

Adriaenssen, L., 'De erfgenamen van heer Ghysel Back', in: *Brabantsche Leeuw*, jg. 41, 1992, blz. 231-254.

Beijers, H., 'Akkertoponiemen in Vlierden', in: *D'n Uytbeyndel*, nr. 15, 1988, blz. 7-10.

Brock, A., *De Stad en Meierij van 's Hertogenbosch of Derzelver Beschrijving*, Veghel, 1978, offsetdruk manuscript, ca. 1825.

Debrabandere, F. (en De Baets, P.), *Woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk*, Amsterdam/ Antwerpen, 2003.

Hingman, *Verzameling Binnenlandse kaarten*, i.c. A. de Geus (aanwezig in NA Den Haag).

Leenman, W., 'Nogmaals De Maliskamp', in: *Rosmalla*, jg. 7, nr. 2, 1997, blz. 21.

Marel, van der, A., 'Van Merlen te Antwerpen', in: *De Nederlandsche Leeuw*, jg. 84, nr. 6, 1967, kolom 194-231.

Mennen, V., 'Genker straatnaamgeving in de twintigste eeuw', in: *Naamkunde*, jg. 29, 1997, blz. 63-103.

Mennen, V., *Toponymie van Hechtel*, Nomina Geographica Flandrica, Monografieën, XX, Leuven, 2004.

Molemans, J., 'Kamp en look in een menggebied', in: *Naamkunde*, jg. 2, afl. 1-2, 1970, blz. 13-33.

Nederland's Adelsboek, *Van Merlen*, jg. 42, 1949, blz. 97-101.

N.N., 'Bestse Toponiemen', in: *Campinia*, jg. 10, nr. 37, 1980, blz. 19-24.

Palmboom, E., 'De vorming van Hoeven-namen in de veenontginningen van West-Nederland', in: *Feestbundel D.P. Blok*, Hilversum, 1990, blz. 278-299.

Roos, H. van, *Het Oud-archief van het Groot-Ziekengasthuis te 's-Hertogenbosch*, deel 1, 's-Hertogenbosch, 1963, 3 delen.

Slootmans, K., 'Bosschenaren op de Bergen op Zoomse vrije jaarmarkten', in *VHB*, II, 1966, blz. 31-94.

Smulders, F., 'Enige verborgen laer-namen', in: *Brabants Heem*, jg. 4, 1952, blz. 59.

Steegh, A., 'Dorpen in Brabant', in: *Catalogus Dorpen in Brabant*, 's-Hertogenbosch, 1978, blz. 4-30.

Veekens, W., 'De (mogelijke) verklaring van het toponiem De Maliskamp', in: *Rosmalla*, jg. 5, nr. 2, 1995a, blz. 18-28 (deel 1) en jg. 5, nr. 3, 1995b, blz. 1-8 (deel 2).

Veekens, W., *Van Lutterlyemde tot Nergensna. De mogelijke naamsverklaring van de Boxtelse herdgangen*, Boxtelse Historische Reeks, 3, Boxtel, 1999.

Veekens, W., '[De naam Maliskamp]', in: *R.K.V.V. Maliskamp 75 jaar, een interview met de tijd*, [Rosmalen], 2009, blz. 9-11.

Verhees, H., *Kaart figuratief van het grootste gedeelte van Bataafsche Brabant*, 1794.

Wijnaendts van Resandt, W., 'Van Merlen en Van Merler', in: *De Nederlandsche Leeuw*, jg. 69, nr. 10, 1952, kolom 290-300.

Begrippenlijstje

Assimilatie aanpassing aan een volgende of voorafgaande klank, bij voorbeeld *aambeeld* dat ontstaan is uit *aanbeeld* en *pollepel* uit *potlepel*

Lettergreep, gesloten lettergreep die eindigt op een medeklinker

Lettergreep, open lettergreep die eindigt op een klinker

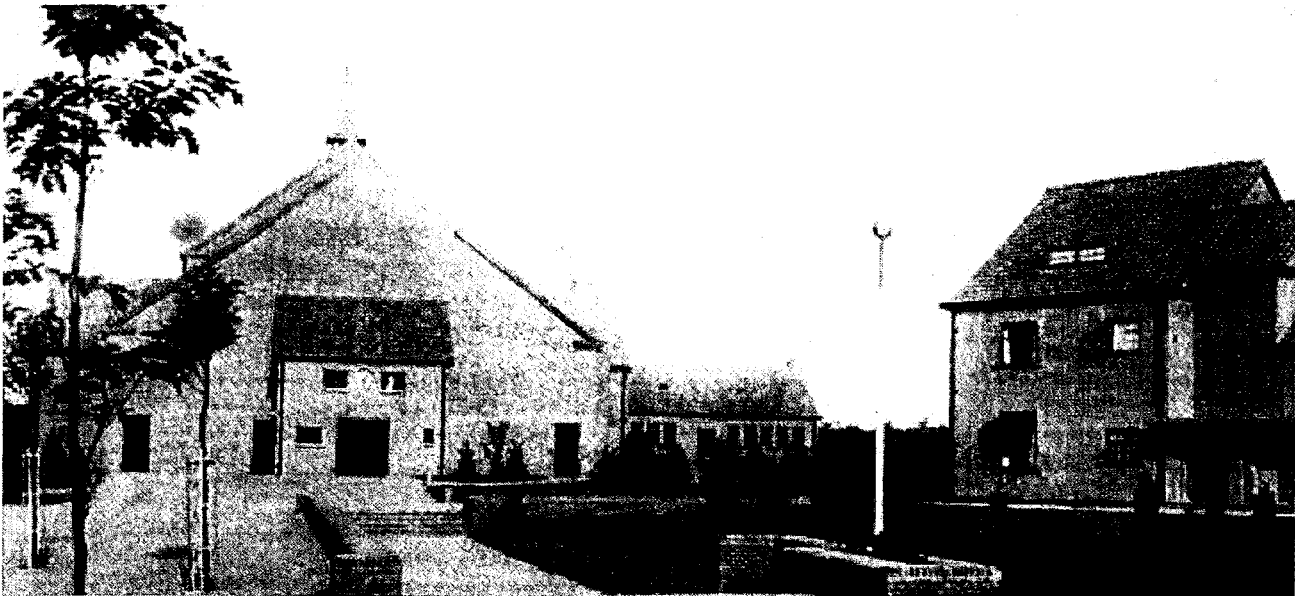
Middelnederlands verzamelnaam voor een aantal verwante dialecten in het Nederlandstalige gebied in de periode circa 1200 – circa 1500

Patroniem vadersnaam, een familienaam ontstaan uit een mannennaam

Regest korte inhoudbeschrijving van een akte of oorkonde

** In mijn artikeltje over de naam Maliskamp in het onlangs verschenen jubileumboek van V.V. Maliskamp heeft men helaas de belangrijke naamsvormen uit de 17de eeuw weggelaten waardoor de conclusie allesbehalve logisch is geworden. (Zie bibliografie)

PS. Mijn broer Martien dank ik voor zijn hulp op meerdere fronten.

De Maliskampse kerk in 1938, vier jaar na haar oprichting

Foto uit archief Krien van Hirtum